

РОЗВИТОК ЛІЗИНГУ В ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ

Анотація. Розглянуто проблеми розвитку лізингових компаній у Харківському регіоні. Обґрунтовано необхідність реалізації лізингу як альтернативного інструмента модернізації основного капіталу суб'єктів господарювання на прикладі Харківського регіону.

Аннотация. Рассмотрены проблемы развития лизинговых компаний в Харьковском регионе. Обсуждена необходимость лизинга в качестве альтернативного инструмента модернизации основного капитала субъектов хозяйствования на примере Харьковского региона.

Annotation. The problems of leasing companies in the Kharkiv region were considered. The need for leasing as an alternative tool for the modernization of capital subjects of management on the example of the Kharkiv region was determined.

Ключові слова: лізинг, розвиток лізингових компаній, основний капітал.

Однією з важливих форм інвестування, що здатна значно активізувати процес оновлення основного капіталу вітчизняного виробництва та в загальному сенсі сприяти оптимальному зростанню реального сектору вітчизняної економіки, стає лізинг. Проведення лізингових операцій не вимагає від лізингодержувачів одномоментного витрачання великих фінансових ресурсів на придбання основних засобів. Лізинг є ефективним способом реалізації продукції підприємств, що виготовляють основні засоби. Тому лізинг як вид інвестування та реалізації продукції досить поширений у всьому світі [1]. Саме тому розвиток лізингових компаній на території Харківського регіону і України загалом є актуальним завданням економіки.

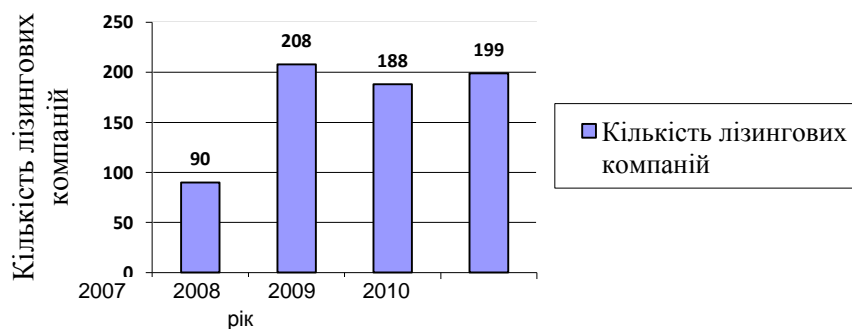
Аналіз літературних джерел та наукових публікацій дозволяє визначити, хто з науковців досліджував питання розвитку лізингових компаній, а саме: Наливайко Н. Я., Якуб'як І. М., Ярова В. В., Галецька Т. І., Сисоєва Л. Ю. та інші. У своїх роботах дослідники висвітлюють історію, динаміку процесу і обґрунтовують доцільність розвитку лізингу для економіки України.

Метою дослідження є аналіз основних етапів розвитку лізингових установ у Харківському регіоні та визначення їх ролі для модернізації основного капіталу підприємств цього регіону.

Проведення активної інноваційної політики в Україні є одним із основних шляхів подолання кризового стану економіки країни. Ефективність інноваційної діяльності залежить від адекватного пошуку шляхів її активізації. Саме лізинг здатен допомогти у вирішенні інноваційних проблем на засадах мінімізації витрат. Поєднуючи у собі елементи оренди та кредиту, лізинг має низку переваг порівняно з традиційними формами кредитування, а саме: можливість використання нової, дорогої техніки, високих технологій без значних одноразових витрат; лізинг дає змогу підприємству запобігти витратам, пов'язаним із моральним старінням машин і устаткування, і сприяє використанню найновіших об'єктів лізингу, що підвищує конкурентоспроможність лізингоотримувача; лізингові платежі в повному обсязі відносять на собівартість продукції (робіт, послуг) і відповідно знижують оподатковуваний прибуток; лізинг доступний малим і середнім підприємствам, тоді як отримання банківських кредитів для них проблематичне [2].

На даний час на території Харківського регіону діють такі лізингові компанії: Avis Україна, Підприємство з іноземними інвестиціями "Віп-рент", ТзОВ "Лізингова компанія "Універсальна", ТОВ "Євро Лізинг", ТОВ "ЛД Лізинг", ТОВ "Оптіма-лізинг", ТОВ "Панта Рей Систем", ТОВ "Універсальна лізингова компанія "Ленд-ліз". Усе більше банків активізують лізингову діяльність: АБ "Діамант", АТ "ІНДЕКС-БАНК", "Райффайзен Лізинг Банк Аваль" [3].

Загалом починаючи з третього кварталу 2010 року, на етапі виходу з фінансово-економічної кризи, ринок лізингу почав поступово розвиватися і за деякими показниками наблизився до докризового рівня. Основною тенденцією для поточної оцінки потенціалу ринку стала зростаюча активність корпоративних клієнтів (рисунок).

Як видно з рисунка, темп зростання лізингових компаній був найбільшим у 2008 році (31 %), але після світової фінансової кризи знизився на 9,6 %, тобто, незважаючи на кризу, кількість лізингових компаній продовжує збільшуватись. Таке зростання дуже позитивно впливає на загальні обсяги лізингової діяльності в Україні, оскільки лізингові компанії розширюють коло нових клієнтів і намагаються бути конкурентоспроможними [4].

На території Харківського регіону знаходяться багато підприємств світового масштабу, а саме: ВАТ "Турбоатом", ВАТ "Харківський підшипниковий завод", "Завод ім. Малишева", ВАТ "Харківський електротехнічний завод".

Можливість випуску конкурентоспроможної, якісної продукції залежить від матеріально-технічного рівня виробництва. Високий технічний рівень виробництва – це висока якість продукції, раціональне використання природних ресурсів і мінімальний негативний вплив на довкілля, підвищення екологічності продукції, високий рівень безпеки та комфортності праці [5].

Згідно з даними головного управління статистики в Харківській області, на підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів спостерігалось скорочення обсягів виробництва на 6,5 % порівняно з 2009 роком; на підприємствах з виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення випуск продукції зменшився на 8,1 %. У виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції обсяги продукції знизились на 5,1 % [6].

Аналізуючи показники, можна сказати, що однією із причин такої ситуації є моральне старіння техніки. Моральне спрацювання виникає через науково-технічний прогрес, котрий кардинально змінює техніку, технологію, матеріали, посилюючи тиск на зовнішнє середовище, формує нові суспільні потреби, зокрема й щодо екології. Рівень морального зносу залежить не лише від появи нової техніки, але й від кількості їх у вільному продажу [2].

Операції з лізингу поширились у світовій практиці, оскільки умови послуг задовольняють ті вимоги, які не задовольняють традиційні фінансові інструменти. Ефективний вплив лізингу на оновлення основного капіталу підприємств Харківського регіону пояснюють тими потенційними можливостями, які закладені в лізинговій формі підприємницької діяльності, а саме:

можливість доступу до нового дорогого обладнання, без значних одноразових витрат;

лізингове майно не перебуває на балансі лізингоотримувача, що не збільшує його активи та звільняє від сплати податку на це майно;

використання прискореної амортизації предмета лізингу, що дає можливість оперативно оновлювати застаріле устаткування, а отже, зменшувати оподаткований прибуток [2].

Очевидно, що одним із перспективних напрямів модернізації основного капіталу Харківського регіону є розвиток упровадження лізингу і використання його у діяльності підприємств. Потрібно впроваджувати міри співпраці великих промислових підприємств з лізинговими компаніями для оновлення обладнання. Необхідно зазначити, що для забезпечення конкурентних позицій підприємств на світовому ринку, перш за все, необхідно мати переваги на національному ринку. Оновлене обладнання не тільки підвищить показники, а й покращить якість їх продукції.

Таким чином, рівень розвитку промисловості в Харківському регіоні в майбутньому безпосередньо залежить від ефективного розвитку лізингових компаній та розроблення стратегій та планів співпраці компаній із заводами та підприємствами. Розвиток програм лізингу можна розглядати як основний інструмент оновлення капіталу України загалом.

Наук. керівн. Колодізев О. М.

Література: 1. Вітт О. Ф. Лізингові операції комерційних банків України / Вітт О. Ф. – К. : Ірпінь, 2009. 2. Наливайко Н. Я. Оцінки розвитку лізингових послуг в Україні / Наливайко Н. Я. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.12. 3. Кобзар Т. О. Лізинг як фінансовий інструмент інвестування підприємств / Кобзар Т. О. – К. : Ірпінь, 2009. 4. Офіційний сайт Українського об'єднання лізингодавців. – Режим доступу : [//www.leasing.org.ua](http://www.leasing.org.ua). 5. Наливайко Н. Я. Лізинг як альтернативний інструмент модернізації основного капіталу лісових та деревообробних підприємств Карпатського регіону України / Наливайко Н. Я. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.8. 6. Головне управління статистики в Харківській області. – Режим доступу : [//www.uprstat.kharkov.ukrtel.net/ua](http://www.uprstat.kharkov.ukrtel.net/ua).